

Voldgiftsinstituttets nye Regler for behandling af voldgiftssager

Af generalsekretær **Steffen Pihlblad**, Voldgiftsinstituttet udtrykkeligt har aftalt, at reglerne i bilag 3 finder anvendelse.

(Resumé)

I artiklen beskrives de væsentligste nyheder i Voldgiftsinstituttets Regler for behandling af voldgiftssager. Reglerne er udformet i overensstemmelse med standarderne i international voldgiftspraksis. Et bærende hensyn bag reglerne er at fremme effektiviteten i processen og dermed reducere omkostningerne ved at føre voldgiftssager, uden at det sker på bekostning af kvaliteten. Et eksempel herpå er, at voldgiftsretten som udgangspunkt skal bestå af en enkelt voldgiftsdommer (og ikke som tidligere af 3 voldgiftsdommere). Reglerne indeholder enkelte danske fingeraftryk, f.eks. de særlige regler i bilag 2 om bevisoptagelse forud for indledningen af voldgiftssagen. Reglerne findes på www.voldgiftsinstituttet.dk, og er udarbejdet på dansk, engelsk, tysk, fransk, russisk og kinesisk.

Indledning

Voldgiftsinstituttet har vedtaget nye regler, som trådte i kraft 1. maj 2013. Reglerne erstatter 2008-reglerne.

Parter, der har aftalt, at deres tvist skal afgøres på grundlag af instituttets regler, skal anses for at have aftalt, at voldgiftssagen skal afgøres efter de regler, der er gældende på det tidspunkt, hvor voldgiftssagen indledes, medmindre andet er aftalt, jf. § 2. For så vidt angår bilag 3 om den særlige hastevoldgiftsdommerordning (se nærmere nedenfor i afsnit 9.2) finder dette - på grund af reglernes mulige indgribende karakter for en part - kun anvendelse, hvis parternes voldgiftsaftale er indgået efter 1. maj 2013, eller hvis parterne udtrykkeligt har aftalt, at reglerne i bilag 3 finder anvendelse.

1)

Instituttets ambition har været at udforme reglerne i overensstemmelse med de nyeste standarder i international voldgiftspraksis. Mange danske virksomheder og advokater er involveret i internationale voldgiftssager i andre lande. De har med rette en forventning om, at voldgiftssager behandles efter samme internationale målestok ved instituttet i Danmark. Andre institutters regelsæt, især "Rules of Arbitration of the International Chamber of Commerce" (ICC) (2012) har derfor været væsentlige inspirationskilder ved udarbejdelsen af instituttets regler.

Et væsentligt hensyn bag de nye regler er at fremme effektiviteten i processen og dermed reducere omkostningerne, således at voldgift ved instituttet gøres mere attraktivt for både danske og udenlandske virksomheder, uden at dette går ud over parternes retssikkerhed og kvaliteten i processen i øvrigt.

Reglerne er (fortsat) baseret på almindelige voldgiftsretlige principper om uafhængighed og upartiskhed blandt de udpegede voldgiftsdommere (§ 12), parternes ret til at fremføre sin sag og ligebehandling af parterne (§ 18, stk. 1), partsautonomi (f.eks. § 10, stk. 1, og § 11, stk. 3), fortrolighed (§ 18, stk. 7, og § 34) og gennemsigtighed ved fastsættelsen af voldgiftsdommernes honorar og instituttets administrationsafgift (reglernes bilag 1).

I det følgende gennemgås de væsentligste ændringer i de nye regler. 2)

1. Voldgiftsinstituttets formandskab

Reglernes § 1 indeholder - som noget nyt - en præsentation af Voldgiftsinstituttets organisation. Centrale aktører er instituttets formand og næstformand, som tilsammen udgør formandskabet, og instituttets sekretariat, som ledes af en generalsekretær.

Formålet med § 1 er at skabe klarhed om de organer, som efter reglerne er tillagt forskellige administrative funktioner.

Efter 2008-reglerne (§ 14) er instituttets formandskab alene tillagt kompetence til at tage stilling til, hvorvidt der foreligger berettiget tvivl om voldgiftsdommerens upartiskhed eller uafhængighed, eller om voldgiftsdommeren ikke havde de kvalifikationer, som parterne har aftalt.

Denne opgave henhører fortsat under formandskabet, men formandskabet er efter de nye regler tillagt yderligere administrative opgaver.

Det drejer sig om:

Stillingtagen til anmodninger om sammenlægning af separate voldgiftssager, som herefter behandles som en sag, jf. § 9, stk. 1 og 2.

Stillingtagen til antallet af voldgiftsdommere, medmindre parterne har aftalt andet, jf. § 10, stk. 1.

Godkendelse af alle voldgiftsdommere, jf. § 11, stk. 1.

Stillingtagen til at fravige kravet om, at formanden for voldgiftsretten (eller enevoldgiftsdommeren) skal have anden nationalitet og andet hjemsted end nogen af parterne og de øvrige voldgiftsdommere, jf. § 11, stk. 7.

Udpegning af voldgiftsdommere i tilfælde, hvor parterne har aftalt, at voldgiftsdommeren skal udpeges af instituttet, eller hvor en part ikke inden udløbet af den relevante frist har udpeget en voldgiftsdommer, jf. § 11, stk. 8.

Stillingtagen til en parts anmodning om udskiftning af en voldgiftsdommer, jf. § 14.

Fastsættelse af instituttets administrationsafgift og voldgiftsdommerens honorar og stillingtagen til, hvorvidt de af instituttet fastsatte honorartakster skal fraviges i op- eller nedadgående retning, jf. reglernes bilag 1.

Formandskabets ovennævnte funktioner minder om de funktioner, som varetages af ICC's "International Court of Arbitration" i sager, som er indledt efter ICC's regler. Formålet med disse "ekstra øjne" er at kvalitetssikre sagsbehandlingen. For at dette kan ske, uden at sagen forsinkes,

udarbejder instituttets sekretariat typisk et udkast til afgørelse, der forelægges for formandskabet, som herefter træffer afgørelse i sagen, ligesom sekretariatet varetager oplysningen af de spørgsmål, som skal afgøres af formandskabet, samt den øvrige kommunikation mellem parterne og formandskabet.

2. Indledning af voldgiftssagen

Voldgiftssagens indledning er reguleret i reglernes §§ 4 og 5. Efter § 4, stk. 1 og 2, indledes voldgiftssagen den dag, et klageskrift indgives til instituttet.

Det fremgår af § 4, stk. 3-5, hvilke formkrav der gælder ved udformningen af et klageskrift. I modsætning til efter 2008-reglerne er det ikke længere tilstrækkeligt blot at indgive en summarisk "begæring om voldgift", som inden 30 dage efterfølges af et klageskrift. Baggrunden for denne ændring er at effektivisere processen, således at der ikke længere går op til 30 dage fra sagens indledning til der foreligger et klageskrift.

I forhold til 2008-reglerne stilles øgede krav til, hvilke informationer et klageskrift skal indeholde. Det skyldes et ønske om, at så mange relevante informationer som muligt foreligger allerede ved sagens indledning, hvilket erfaringsmæssigt er med til at forkorte den samlede sagsbehandlingstid.

Efter bestemmelserne i § 4, stk. 3, litra a) og b) skal ikke alene parternes og advokaternes *navne* og *adresser* angives, men også parternes og advokaternes *emailadresser*. Baggrunden herfor er et ønske om at gennemføre så meget som muligt af sagens korrespondance pr. e-mail. Tanken genfindes i § 3, som blandt andet fastslår, at meddelelser fra instituttet eller voldgiftsretten anses for gyldigt modtaget af en part, når de er sendt med e-mail til partens e-mailadresse eller sidst kendte e-mailadresse.

I bestemmelsen i § 4, stk. 3, litra g) (og i § 7, stk. 1, litra g, for svarskriftets vedkommende) er det præciseret, at parterne har ret til at føre deres egne ekspertvidner. Egne ekspertvidner er særdeles udbredt i international voldgiftspraksis, og ses i stadig stigende omfang også i rent danske voldgiftssager.

En nyskabelse findes også i § 4, stk. 3, litra c), hvorefter klageskriftet skal indeholde oplysninger om sagens økonomiske værdi, herunder så vidt muligt et skøn over den økonomiske værdi af eventuelle ikke-betalingspåstande. Baggrunden er at undgå forsinkelse med fastsættelsen af størrelsen og opkrævningen af sikkerhedsstillelsen (hvilket igen kan føre til forsinkelse med nedsættelse af voldgiftsretten), samt så vidt muligt at undgå at der på et senere tidspunkt under sagens forløb bliver behov for at opkræve yderligere sikkerhed.

Hvis klageskriftet ikke indeholder de nødvendige informationer, kan instituttet efter § 4, stk. 6, fastsætte en frist for, at parten kan skaffe de udestående oplysninger, og - hvis fristen siddes overhørig - afslutte sagen ved instituttet. Denne konsekvens - at sagen afsluttes - vil formodentlig kun indtræde, hvis klageskriftet lider af væsentlige mangler, idet instituttet som alternativ til at afslutte sagen ofte vil foretrække blot at informere den senere nedsatte voldgiftsret om manglerne ved klageskriftet, og herefter overlade det til voldgiftsretten at afgøre, hvilke konsekvenser - om nogen - disse mangler har for den videre behandling af sagen.

Bestemmelsen i § 5 omhandler indbetaling af registreringsgebyr. Gebyret, der har været uændret siden det blev indført ved instituttet for små 10 år siden, er forhøjet fra 7.500 kr. til 9.700 kr. (eller det tilsvarende beløb i euro), og betales af klageren samtidig med indgivelsen af klageskriftet. Gebyret refunderes ikke, uanset at sagen ikke gennemføres som oprindelig forudsat af klageren, f.eks. fordi parterne indgår forlig i sagen.

Gebyret indgår som en del af sagens omkostninger, jf. § 25, stk. 1, 2. pkt., dvs. beløbet skal medtages i den opgørelse og fordeling af omkostningerne, som indgår i alle voldgiftskendelser, jf. § 25, stk. 1, 1. pkt.

3. Sikkerhedsstillelse

Bestemmelsen i § 6 indeholder nye regler om indbetaling af sikkerhedsstillelse for de udgifter, som voldgiftssagen skønnes at ville medføre.

Sekretariatet fastsætter størrelsen af sikkerhedsstillelsen i henhold til de af bestyrelsen vedtagne takster, som findes i reglernes bilag 1. Taksterne er baseret på det omtvistede beløb. Dette beløb fremgår i almindelighed af påstanden i klageskriftet, idet det dog er nødvendigt også at tage værdien af eventuelle modkrav i betragtning.

Som hidtil forlanges sædvanligvis samme beløb af de involverede parter, medmindre instituttet bestemmer andet. Det kan især komme på tale, hvis en anden fordeling følger af parternes aftale, eller i sager med flere parter og flere krav, hvor instituttet efter en konkret vurdering finder det velbegrunder at fravige udgangspunktet om lighed til fordel for en anden fordeling, f.eks. et princip hvor parterne betaler pro rata afhængig af værdien af den enkelte parts påstande.

3.1. Delkendelse om refusion

Hvis en part ikke indbetaler sin andel af sikkerhedsstillelsen, afslutter instituttet sædvanligvis sagen, medmindre den anden part inden en af instituttet fastsat frist indbetaler hele sikkerhedsstillelsen.

En part, der på denne måde betaler for den anden part, kan - som noget nyt - anmode voldgiftsretten om at afsige separat voldgiftskendelse om refusion af sikkerhedsstillelse, som er betalt for den ikke-betalende part, jf. reglernes § 6, stk. 2, 4. pkt. En sådan voldgiftskendelse kan - i lighed med andre former for voldgiftskendelser - tvangsfuldbyrdes ved de almindelige domstole. 3)

Det må antages, at voldgiftsretten herefter som udgangspunkt vil imødekomme en anmodning om at afsige separat kendelse om refusion af sikkerhedsstillelse. Dette gælder f.eks. i de praktiske tilfælde, hvor indklagede uden rimelig grund forholder sig passiv under voldgiftssagen, herunder overfor en anmodning om indbetaling af sikkerhed, men også i de tilfælde, hvor indklagede faktisk medvirker i sagen, men afviser at betale, f.eks. under henvisning til at klagerens krav er uberettiget eller at voldgiftsretten ikke har kompetence.

At dømme efter svensk praksis kan der i særlige tilfælde gøres undtagelse til det anførte udgangspunkt, hvis indklagede fremfører en velbegrunder indsigelse mod eksistensen af klagerens krav eller voldgiftsrettens kompetence. En anden mulig undtagelse kan være, hvis den endelige voldgiftskendelse i sagen forventes at foreligge i umiddelbar tilknytning til klagerens anmodning om, at der afsiges separat kendelse. 4) Den sidstnævnte undtagelse er begrundet i, at voldgiftsretten -

uanset om den afsiger separat kendelse - tager endelig stilling til fordelingen af sagens omkostninger i den endelige voldgiftskendelse, jf. reglernes § 25, stk. 1.

3.2. Sikkerhedsstillelse for advokatombkostninger mv.

De under afsnit 3 nævnte beløb står til sikkerhed for de udgifter, som voldgiftssagen skønnes at medføre, herunder honorar til medlemmerne af voldgiftsretten og en administrationsafgift til instituttet, jf. reglernes § 6, stk. 1. De anførte beløb står ikke til sikkerhed for modpartens omkostninger ved at føre sagen, herunder denne parts advokatombkostninger.

Efter den nye bestemmelse i § 6, stk. 8, kan voldgiftsretten - ikke instituttet - efter anmodning fra en part bestemme, at en part skal stille sikkerhed for den anden parts advokatombkostninger og eventuelt også andre omkostninger, som parten kan blive pålagt at betale til den anden part ved den endelige voldgiftskendelse. 5)

Baggrunden for bestemmelsen er, at der især i de senere år er rejst spørgsmål om sikkerhedsstillelse for advokatombkostninger i sager, hvor den pågældende part har en begrænset økonomisk formåen og samtidig har rejst et substantielt (mod)krav, som ikke umiddelbart forekommer velbegrundet.

I modsætning til den sikkerhedsstillelse, som er nævnt i § 6, stk. 1, og som betales *kontant*, vil et eventuelt krav om sikkerhedsstillelse efter § 6, stk. 8, efter voldgiftsrettens bestemmelse kunne opfyldes ved at stille *bankgaranti*.

Stilles sikkerheden ikke, kan voldgiftsretten afslutte eller udsætte behandlingen af den pågældende parts krav (bortset fra påstande om afvisning eller frifindelse, der således fortsat vil kunne tages under realitetsbehandling), jf. § 6, stk. 8, 2. pkt. Som følge heraf - og eventuelt også bestemmelsen i reglernes § 18, stk. 1. 1. pkt. (og voldgiftslovens § 18), hvoraf det fremgår, at hver part skal have fuld lejlighed til at fremføre sin sag - bør anvendelsen af bestemmelsen have undtagelsens karakter og formentlig reserveres til tilfælde, hvor der er mistanke om, at en part på "svage økonomiske fødder" gør substantielle krav gældende i chikanøst øjemed.

4. Sammenlægning af krav og inddragelse af nye parter

Der kan - som noget nyt - ske sammenlægning af krav og nye parter kan indtræde i voldgiftssagen, jf. reglernes § 9.

Udgangspunktet er, at en voldgiftsaftale kun gælder mellem aftalens parter og kun for det konkrete retsforhold. Andre krav, f.eks. parternes indbyrdes modkrav, som udspringer af andre mellemværender, end det den konkrete voldgiftssag vedrører, kan ikke uden særlig aftale inddrages under voldgiftssagen. Et sådant andet krav må i stedet forfølges ved domstolene eller eventuelt ved en parallel voldgift. Ulemperne ved en sådan "dobbeltbehandling" kan efter omstændighederne begrænses som følge af bestemmelsen i § 9.

4.1. Sammenlægning af krav mellem samme parter

Efter § 9, stk. 1, kan flere krav behandles under et, hvis der mellem parterne er indgået voldgiftsaftaler, som dels dækker de forskellige krav, som ønskes behandlet samlet, og dels peger på

instituttets regler, som grundlaget for sagernes behandling. Dertil kommer, at instituttets formandskab efter anmodning fra en part skal tillade sammenlægningen.

Hvis en part tilslutter sig den anden parts forslag om sammenlægning, og hvis der ellers er enighed om vilkårene herfor, sammenlægges kravene formløst, idet instituttets sekretariat samtidig vil vurdere, om der er behov for at regulere sikkerhedsstillelsen for voldgiftsdommernes honorar mv., der som nævnt i afsnit 3 fastsættes efter takster, der er afhængige af sagens værdi.

Hvis en part ikke tilslutter sig den anden parts forslag om sammenlægning, afventer formandskabets afgørelse ikke alene en høring af parten, men også en høring af den - eller eventuelt de - allerede nedsatte voldgiftsretter. At der i et sagskompleks kan være nedsat flere voldgiftsretter er netop baggrunden for, at det er instituttets formandskab, som er den kompetente myndighed til at tage stilling til, om kravene skal sammenlægges. Hvis voldgiftsretten var den kompetente myndighed, kunne der nemt opstå kompetencestridigheder mellem voldgiftsretterne om, hvilken der skulle være den fortsættende henholdsvis den ophørende voldgiftsret.

Udover resultatet af de ovennævnte høringer, skal formandskabet træffe afgørelse om sammenlægning på grundlag af de "konkrete omstændigheder", herunder sagernes og/eller parternes indbyrdes sammenhæng samt hvor fremskreden en eventuel verserende voldgiftssag er, jf. § 9, stk. 2, 1. pkt. Er der klare procesøkonomiske fordele forbundet med en sammenlægning, f.eks. fordi store dele af bevisførelsen er sammenfaldende, er dette en væsentlig faktor i vurderingen af, om der faktisk sker sammenlægning. Hvis omstændighederne derimod er, at den ene sag, er meget tæt på at blive afgjort, er det ikke sandsynligt, at formandskabet vil tillade at kravene sammenlægges med den konsekvens, at afgørelsen vedrørende dette krav bliver væsentlig forsinket.

Hvis formandskabet imødekommer en anmodning om sammenlægning, er konsekvensen ifølge § 9, stk. 2, 2. pkt., at alle involverede parter samtidig anses for at have givet afkald på deres adgang til at bringe en voldgiftsdommer i forslag, ligesom formandskabet kan tilbagekalde godkendelsen af allerede godkendte voldgiftsdommere med henblik på at godkende nye voldgiftsdommere i overensstemmelse med §§ 10-14, således at parterne kan få ens indflydelse på voldgiftsrettens sammensætning.

Er parterne ikke enige om, hvordan voldgiftsretten skal sammensættes efter en sammenlægning af flere krav, skal godkendelsen af allerede udpegede voldgiftsdommere således tilbagekaldes, og en ny voldgiftsret skal nedsættes efter de almindelige regler herom, se nærmere reglernes §§ 10-13.

4.2. Inddragelse af nye parter i en verserende voldgiftssag

Efter bestemmelsen i § 9, stk. 3, kan en eller flere nye parter inddrages i en verserende voldgiftssag.

Kompetencen til at inddrage en ny part under en verserende sag henhører under voldgiftsretten (og ikke instituttets formandskab). Det er også i disse tilfælde en betingelse, at der mellem (alle) parterne er indgået voldgiftsaftaler, som dækker det eller de krav, som er baggrunden for, at den nye part ønskes inddraget i sagen, og at denne voldgiftsaftale peger på instituttets regler, som grundlaget for sagens behandling.

Et særligt aspekt ved tilfældene, som er omfattet af § 9, stk. 3, er, at den tredjemand, som bliver ny part i en verserende sag, normalt ikke - i modsætning til de allerede involverede parter - får lejlighed

til at udpege en voldgiftsdommer. Parterne har efter omstændighederne uens adgang til at få indflydelse på voldgiftsrettens sammensætning. En sådan forskelsbehandling kan føre til spørgsmål om voldgiftskendelsens gyldighed og/eller anerkendelse og fuldbyrdelse, jf. voldgiftslovens §§ 37 og 39. Som følge heraf vil § 9, stk. 3, formodentlig kun sjældent føre til, at en ny part - imod sin vilje - inddrages i en allerede verserende voldgiftssag.

5. Udpegning og godkendelse af voldgiftsdommere

Reglerne om udpegning og godkendelse af voldgiftsdommere findes i §§ 10-14 i de nye regler.

5.1. Antallet af voldgiftsdommere

Voldgiftsretten skal som udgangspunkt bestå af en enkelt voldgiftsdommer, medmindre parterne har aftalt andet eller instituttets formandskab bestemmer andet, jf. reglernes § 10. 6)

Denne nyskabelse understreger behovet for, at parterne har fokus på spørgsmålet om antallet af voldgiftsdommere allerede ved indgåelsen af voldgiftsaftalen. Hvis det er af væsentlig betydning for en part, at de tvister, der kan risikere at opstå i anledning af et kontraktsforhold, skal håndteres af tre voldgiftsdommere (og ikke en enevoldgiftsdommer) bør dette fremgå udtrykkeligt af voldgiftsaftalen.

Instituttets formandskab kan som anført forhøje antallet af voldgiftsdommere fra en til tre. I sine overvejelserne herom tager formandskabet hensyn til voldgiftssagens kompleksitet, det omtvistede beløb samt andre relevante forhold, jf. § 10, stk. 1, sidste pkt. Under "andre relevante forhold" kan blandt andet indgå, om voldgiftsaftalen er indgået inden 1. maj 2013, idet antallet af voldgiftsdommere på dette tidspunkt som udgangspunkt var tre. Det kan desuden indgå, om en part overfor instituttet har fremsat anmodning om - eller på anden måde givet udtryk for en berettiget forventning om - at voldgiftsretten skal bestå af tre voldgiftsdommere.

Hvis voldgiftsretten skal bestå af tre voldgiftsdommere, har hver part ret til - inden en nærmere angivet frist - at udpege en voldgiftsdommer, og parterne kan udpege formanden for voldgiftsretten i fællesskab. Voldgiftsdommerne godkendes herefter af instituttets formandskab, forudsat at de udpegede voldgiftsdommere er upartiske og uafhængige, jf. nærmere herom i reglernes § 12.

Hvis en part ikke har udpeget en voldgiftsdommer eller hvis parterne ikke i fællesskab har udpeget en formand for voldgiftsretten (eller en enevoldgiftsdommer) udpeges den eller de manglende voldgiftsdommere af instituttets formandskab, jf. § 11, stk. 8.

5.2. Udpegning i tilfælde med flere klager henholdsvis flere indklagede

Hvis der er to eller flere parter på en side, f.eks. to indklagede, skal disse i fællesskab udpege en voldgiftsdommer. Kan de to indklagede ikke blive enige om at pege på en voldgiftsdommer i fællesskab, følger det - som noget nyt - af reglernes § 11, stk. 6, 2. pkt., at instituttets formandskab udpeger *alle* voldgiftsdommerne, dvs. også klagerens voldgiftsdommer, selv om klageren ikke har haft problemer med at udpege en voldgiftsdommer.

Baggrunden for denne nye regel er lighedsgrundsætningen i § 18, stk. 1, 1. pkt. (og voldgiftslovens § 18), hvoraf kan udledes, at sagens modstridende parter (eller interesser) skal have ligelig indflydelse på voldgiftsrettens sammensætning. Parterne har ikke haft ligelig indflydelse på voldgiftsrettens sammensætning, hvis klageren har udpeget en voldgiftsdommer, mens de indklagede ikke har. Det gør ingen forskel, at de indklagede har haft muligheden for at udpege, men altså ikke kunne blive enige. 7)

5.3. Særlige krav ved udpegningen af voldgiftsrettens formand henholdsvis enevoldgiftsdommeren

Har ikke alle tvistens parter samme nationalitet, skal formanden for voldgiftsretten henholdsvis enevoldgiftsdommeren være af en anden nationalitet og have hjemsted i et andet land end nogen af parterne og (i tilfælde af at voldgiftsretten skal bestykses med flere voldgiftsdommere) de andre voldgiftsdommere, medmindre parterne har aftalt andet eller formandskabet bestemmer andet, forudsat at en part ikke gør indsigelse, jf. § 11, stk. 7.

Formålet med denne bestemmelse er at øge kravene til formandens henholdsvis enevoldgiftsdommerens neutralitet, sådan at indsigelser begrundet i sådanne geografiske forhold i videst mulige omfang undgås. Et hovedområde for formandskabets adgang til at fravige nationalitets- og hjemstedskravet må forventes at blive de praktiske tilfælde, hvor en ikke-dansk indklagede uden rimelig grund undlader at deltage i voldgiftssagen.

5.4. Voldgiftsdommerens tilgængelighed

Som noget nyt skal en voldgiftsdommer ikke alene være *upartisk og uafhængighed*, men også *tilgængelig*, jf. reglernes § 12, stk. 1.

Det kan være vanskeligt at få afklaret, om en voldgiftsdommer er tilgængelig. Dygtige, erfarne og effektive voldgiftsdommere er meget efterspurgt. Reglerne indeholder ingen umiddelbare sanktioner for den voldgiftsdommer, som ikke er tilgængelig, hvorfor kravet om tilgængelighed fortrinsvis skal opfattes som et signal til voldgiftsdommerne om, at behandlingen af sagerne ikke må forsinkes som følge af voldgiftsdommernes forhold.

En part kan ikke gøre indsigelse imod udpegningen af en voldgiftsdommer, under henvisning til at voldgiftsdommeren ikke er tilgængelig. En part kan derimod anmode instituttets formandskab om at tage stilling til, hvorvidt en allerede udpeget voldgiftsdommer skal udskiftes, såfremt voldgiftssagen ikke fremmes behørigt eller hvis de øvrige pligter, som påhviler voldgiftsdommeren ikke overholdes, jf. § 14, stk. 2, 1. pkt., ligesom sådanne forhold kan tillægges betydning ved fastsættelsen af voldgiftsdommerens honorar, jf. reglernes bilag 1, § 3, stk. 2.

5.5. En voldgiftsdommers indsigelse mod en anden voldgiftsdommer

Efter bestemmelsen i § 14, stk. 6, i 2008-regler kan en voldgiftsdommer gøre indsigelse mod en anden voldgiftsdommer, hvis han eller hun finder, at der foreligger forhold, som giver anledning til berettiget tvivl om den anden voldgiftsdommers upartiskhed eller uafhængighed, eller hvis han eller hun finder, at den anden voldgiftsdommer ikke har de kvalifikationer, som parterne har aftalt.

Bestemmelsen genfindes ikke i de nye regler. Det er imidlertid ikke ensbetydende med, at en voldgiftsdommer ikke kan gøre indsigelse mod en anden voldgiftsdommer eller - som det mindre i det mere - at henlede instituttets opmærksomhed på forhold, som kan give anledning til berettiget tvivl om den pågældendes habilitet. Efter almindelige voldgiftsretlige principper påhviler der enhver voldgiftsdommer en pligt til at sikre, at voldgiftsretten er sammensat i overensstemmelse med voldgiftsloven, hvilket blandt andet indebærer, at de medvirkede voldgiftsdommere ikke må være inhabile. 8)

6. Fortrolighed

Instituttets 2008-regler indeholder i § 53 bestemmelser om fortrolighed, men kun for *voldgiftsdommerne og instituttet*. Hverken voldgiftsloven eller 2008-reglerne indeholder en regulering af *parternes* pligt til at opretholde fortrolighed.

Voldgiftsretten kan - som noget nyt - efter anmodning fra en part træffe beslutning om, at parterne skal opretholde fortrolighed vedrørende behandlingen af voldgiftssagen, jf. § 18, stk. 7.

Bestemmelsen indebærer, at voldgiftsretten kan træffe beslutning om, at en part skal opretholde fortrolighed vedrørende voldgiftssagens behandling eller andre forhold, f.eks. den blotte eksistens af sagen eller indholdet af voldgiftskendelsen. For at gøre bestemmelsen så effektiv som muligt kan voldgiftsretten beslutte, at et pålæg om fortrolighed skal ledsages af en sanktion, f.eks. en bod, i tilfælde af tilsidesættelse af pålægget.

7. Mundtlig forhandling

Som noget nyt fremgår det af § 22, stk. 2, at voldgiftsretten efter anmodning fra en part kan beslutte, at en forklaring for voldgiftsretten kan afgives ved brug af telekommunikation, hvor dette er hensigtsmæssigt og sagligt. Det anførte indebærer, at en forklaring f.eks. kan afgives ved brug af Skype eller videokonferenceudstyr. 9)

I § 22, stk. 3, er det præciseret, at der indtræder præklusion senest 8 dage inden den mundtlige forhandling, medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Det er umiddelbart vanskeligt at forestille sig, hvilke særlige omstændigheder der kan begrunde, at voldgiftsretten accepterer, at en part fremlægger beviser mv. på dette meget sene tidspunkt.

Hvis der har været udpeget en sagkyndig, f.eks. sådan at en part har udpeget sit eget ekspertvidne, som har fremlagt en skriftlig vidneerklæring, følger det af § 22, stk. 4, at et sådant ekspertvidne har pligt til at afgive mundtlig forklaring for voldgiftsretten og besvare spørgsmål fra parterne og voldgiftsretten. Konsekvensen af, at dette ikke sker, må være, at voldgiftsretten ser bort fra den pågældendes skriftlige vidneerklæring, medmindre parterne aftaler andet. 10)

8. Voldgiftsdommernes honorar

Taksterne og de nærmere retningslinjer for beregning af honorar til medlemmerne af voldgiftsretten er som noget nyt samlet i bilag 1 til reglerne.

Taksterne er ikke forhøjet i forhold til de takster, der gælder efter 2008-reglerne.

Det fremgår af de nye reglers § 26, at honorar til voldgiftsdommerne fastsættes af formandskabet på baggrund af et begrundet skriftligt forslag om det samlede honorars størrelse og fordeling blandt voldgiftsdommerne fra voldgiftsrettens formand.

Det fremgår af § 26, sidste pkt., at honorar til voldgiftsdommerne fastsættes efter § 3 i bilag 1.

Voldgiftsdommernes honorar fastsættes herefter på baggrund af takster, som indeholder intervaller, som er baseret på sagens værdi. Kan sagens værdi ikke bestemmes på grundlag af den rejste påstand, fastsættes sagens værdi skønsmæssigt af formandskabet, jf. bilag 1, § 3, stk. 4.

Ved fastsættelse af honoraret inden for de nævnte intervaller tager formandskabet hensyn til, om voldgiftsretten har sikret, at den indbetalte sikkerhed til enhver tid var tilstrækkelig, jf. bilag 1, § 3, stk. 2. Dette har sammenhæng med pligten efter § 6, stk. 7, hvoraf det fremgår, at voldgiftsrettens formand skal holde sig i kontakt med instituttet om udviklingen i sagen for at sikre, at sikkerhedsstillelsen til enhver tid er tilstrækkelig. Desuden lægges der ved fastsættelsen af honoraret vægt på "voldgiftsdommernes omhu", "hvorvidt voldgiftsdommerne har administreret voldgiftssagen på en hurtig og omkostningsbevidst måde, herunder om den i § 24, stk. 1, nævnte frist er overholdt", 11) "det omtvistede beløb", "den anvendte tid", "sagens kompleksitet" og "andre relevante omstændigheder", jf. bilag 1, § 3, stk. 2.

Som noget nyt kan formandskabet fastsætte honoraret til medlemmerne af voldgiftsretten til et mindre eller højere beløb end det, som følger af taksterne, såfremt ekstraordinære omstændigheder taler herfor, jf. bilag 1, § 3, stk. 3. Baggrunden for bestemmelsen er et ønske om at skabe den fornødne fleksibilitet ved fastsættelsen af honoraret. Det kan der i helt særlige tilfælde være behov for især i sager om små værdier, hvor taksterne efter omstændighederne kan føre til, at voldgiftsdommerens honorar fastsættes til et urimeligt lavt beløb.

Som noget nyt er det i § 3, stk. 5, præciseret, at separate honoraraftaler mellem parterne og voldgiftsdommerne er i strid med reglerne. Baggrunden er, at sådanne aftaler kan føre til tvivl om den pågældende voldgiftsdommers habilitet.

Det fastsatte honorar inkluderer ikke eventuel moms eller andre skatter eller afgifter mv., der måtte være gældende for honoraret. Parterne er ansvarlige for at betale sådanne skatter eller afgifter, idet eventuel refusion heraf udelukkende er et anliggende mellem hver voldgiftsdommer og parterne, jf. § 3, stk. 7. 12)

9. Midlertidige voldgiftsdommere og hastevoldgiftsdommere

Som noget nyt fremgår det af reglernes § 32, at optagelse af bevis eller anordning af foreløbige retsmidler, som ikke kan afvente nedsættelsen af voldgiftsretten, kan finde sted med bistand fra henholdsvis en midlertidig voldgiftsdommer eller en hastevoldgiftsdommer. Reglernes bilag 2 og 3 indeholder nærmere regler om henholdsvis midlertidige voldgiftsdommere og hastevoldgiftsdommere.

9.1. Isoleret bevisoptagelse ved en midlertidig voldgiftsdommer

Formålet med isoleret bevisoptagelse, der ikke sker som led i en verserende voldgiftssag, er typisk at få fastslået faktiske forhold på en måde og i nogle rammer, som øger værdien af beviset i en eventuel senere voldgiftssag.

Efter reglerne i bilag 2 udpeges en såkaldt midlertidig voldgiftsdommer. En midlertidig voldgiftsdommer er *ikke* den sagkyndige, som ofte medvirker, f.eks. hvis den isolerede bevisoptagelse sker i form af syn og skøn, men den person, der med bindende virkning for parterne tager stilling til tvister, som måtte opstå mellem parterne ved bevisoptagelsen, jf. § 1, stk. 1, i bilag 2. Sådanne tvister kan f.eks. dreje sig om, hvem der skal udpeges som skønsmand, hvilke dokumenter der skal tilvejebringes, hvor og på hvilke vilkår, der skal foretages besigtigelse, hvilke spørgsmål der skal forelægges skønsmanden osv.

Den midlertidige voldgiftsdommers kompetence ophører, hvis der nedsættes en voldgiftsret efter de traditionelle regler, jf. bilagets § 1, stk. 2, litra a). I sådanne tilfælde overtager voldgiftsretten de opgaver, som ellers var henlagt til den midlertidige voldgiftsdommer. Den midlertidige voldgiftsdommer kan ikke udpeges som voldgiftsdommer i en eventuel fremtidig voldgiftssag vedrørende tvisten, medmindre parterne aftaler andet, jf. § 4, stk. 3.

Bestemmelserne i bilag 2 udfylder det "hul", der er mellem: a) det tidspunkt, hvor en part ønsker foretaget isoleret bevisoptagelse, og b) det tidspunkt, hvor voldgiftsretten er nedsat. Varigheden af tidsrummet mellem a) og b) varierer naturligvis fra sag til sag. Nogle gange kan der gå så længe, at hvis parten lader bevisoptagelsen afvente, at voldgiftsretten udpeges efter de almindelige regler herom, risikerer parten at lide retstab, f.eks. i de tilfælde hvor der er fare for, at beviset går tabt. Dertil kommer de omkostningsmæssige implikationer, som kan være forbundet med at indlede en voldgiftssag, uden at være på det rene med om væsentlige dele af bevisførelsen kan gennemføres i eget favør.

Det har givet anledning til tvivl, hvortil en part skal indgive en anmodning om bevisoptagelse forud for indledningen af voldgiftssagen i tilfælde, hvor tvisten i øvrigt er omfattet af en voldgiftsaftale. Dette spørgsmål blev afgjort af Højesteret i sagen, der er gengivet i U2012.1124H.

9.1.1. U2012.1124H

Afgørelsen i U2012.1124H angår, om en af parterne indgået voldgiftsaftale er til hinder for, at en begæring om isoleret bevisoptagelse kan fremmes ved domstolene.

Omstændighederne i sagen er følgende:

A og B har indgået en voldgiftsaftale, som foreskriver, at eventuelle tvister i anledning af parternes forhold skal afgøres ved Voldgiftsinstituttet og efter instituttets regler. A ønsker isoleret bevisoptagelse i form af syn og skøn for at få afklaret, hvorvidt der er fejl ved nogle varer, som er leveret af B. Denne tvist skal i givet fald afgøres ved voldgift i overensstemmelse med parternes voldgiftsaftale. A indgiver anmodningen om isoleret bevisoptagelse til domstolene i medfør af retsplejelovens § 343, som omhandler optagelse af bevis, selvom det ikke sker til brug for en verserende retssag. B påstår afvisning, især under henvisning til at parterne har aftalt voldgift, hvilket udelukker domstolsbehandling.

Byretten tager A's anmodning om isoleret bevisoptagelse i form af syn og skøn i medfør af retsplejelovens § 343 til følge under henvisning til følgende: "[Parternes voldgiftsaftaler] indeholder ikke særlige bestemmelser om isoleret bevisoptagelse i form af syn og skøn. Der er ikke indledt en voldgiftssag, således at en voldgiftsret kan udmelde syns- og skønmænd. Henset hertil, til formålet med bevisoptagelsen og til, at bevisoptagelsen efter de foreliggende oplysninger ikke er til hinder for at [B] kan varetage sine interesser i forbindelse med en eventuel bevisførelse under en eventuel voldgiftssag, findes de indgåede voldgiftsaftaler ikke at afskære [A] fra at indgive anmodning om isoleret bevisoptagelse til [domstolene]."

B kærer byrettens afgørelse til Østre Landsret. I sit kæreskrift gør B blandt andet gældende, at byrettens afgørelse er i strid med den af parterne aftalte hemmelighedsklausul om indholdet af parternes kontrakt og alle informationer, der udveksles mellem parterne. Ved at have indgivet anmodningen om isoleret bevisoptagelse til byretten har A handlet i strid med denne klausul, da byretten ikke kan omgærde sagen med fortrolighed. Enhver kan f.eks. mod betaling rekvirere udskrift af byrettens afgørelse, som indeholder citater af dele af kontrakten.

Landsretten tilsidesætter - med dissens - byrettens afgørelse og afviser anmodningen. Flertallet mener, at parternes voldgiftsaftale også omfatter isoleret bevisoptagelse, idet Voldgiftsinstituttet må antages at kunne iværksætte bevisoptagelse, uden at domstolene nødvendigvis anmodes om bistand, jf. voldgiftslovens § 27. Mindretallet stemmer - af de grunde der er anført af byretten - for at stadfæste byrettens afgørelse. Procesbevillingsnævnet giver tilladelse til at indbringe sagen for Højesteret. Af de grunde, som er anført af byretten, stadfæster Højesteret byrettens afgørelse.

Landsrettens afgørelse synes at bygge på det i voldgiftprocessen så fundamentale princip om, at en voldgiftsret - i fravær af parternes aftale om, hvilken fremgangsmåde der skal følges under behandlingen af voldgiftssagen - behandler sagen på den måde, som voldgiftsretten finder hensigtsmæssig, jf. voldgiftslovens 19, stk. 1, 1. pkt. (og instituttets regler, § 18, stk. 2). Denne voldgiftsvenlige tilgang til sagen (hvor landsretten med rette forudsætter, at Voldgiftsinstituttet ville have bistået parterne, og om nødvendigt efterkommet en anmodning om at udpege en voldgiftsdommer, som kunne løse eventuelle tvister under den anticiperede bevisoptagelse) underkendes som anført af Højesteret.

Det følger endvidere af afgørelsen, at spørgsmålet om isoleret bevisoptagelse kunne have været reguleret i parternes voldgiftsaftale på en sådan måde, at domstolene havde været afskåret fra at fremme en anmodning om isoleret bevisoptagelse. Domstolene havde med andre ord ikke haft kompetence, hvis der i Voldgiftsinstituttets regelsæt (som der var henvist til i parternes voldgiftsaftale) fandtes særlige regler (i lighed med dem, der nu er vedtaget i bilag 2), som kunne træde i stedet for retsplejelovens § 343. 13)

9.1.2. Proceduren efter bilag 2 i instituttets nye regler

For at undgå fremtidig tvivl om, hvem der er kompetent til at behandle anmodninger om isoleret bevisoptagelse i sager, hvor parterne har indgået en voldgiftsaftale, som peger på Voldgiftsinstituttet, er der nu i bilag 2 udarbejdet regler om behandling af de nævnte anmodninger. Det må herefter forventes, at sådanne voldgiftsaftaler indebærer, at domstolene i fremtiden vil afvise disse anmodninger. 14)

Isoleret bevisoptagelse i Voldgiftsinstituttets regi kan herefter finde sted i alle tilfælde, hvor den midlertidige voldgiftsdommer ikke finder, at bevisoptagelsen er unødvendig eller umulig, jf. reglernes § 1, stk. 2, litra b).

Reglerne sikrer, at fordelene ved at aftale voldgift udstrækkes til også at gælde forud for udpegningen af voldgiftsretten. Parterne kan f.eks. opretholde sådanne hemmelighedsklausuler, som parten B omtaler i sit ovennævnte kæreskrift, og som ofte fremhæves som en fordel ved voldgiftsbehandling sammenlignet med domstolsbehandling, hvor sagen vil være undergivet retsplejelovens almindelige regler om offentlighed.

Bilag 2 indeholder nærmere bestemmelser om, hvordan man indleder en sag om isoleret bevisoptagelse (§ 2), og om udpegningen af den midlertidige voldgiftsdommer (§ 4).

Det fremgår af § 7, stk. 3, at en senere nedsat voldgiftsret ikke er bundet af den midlertidige voldgiftsdommers afgørelser. Den senere nedsatte voldgiftsret er således ikke afskåret fra at udpege en (ny) ekspert, f.eks. hvis voldgiftsretten finder, at nye vinkler i sagen må belyses, ligesom en senere nedsat voldgiftsret kan beslutte, at den ekspert, som er udpeget af den midlertidige voldgiftsdommer, skal anmodes om at afgive en tillægserklæring med svar på yderligere spørgsmål og/eller afgive mundtlig forklaring for voldgiftsretten og der besvare spørgsmål fra parterne og voldgiftsretten.

Den part, som anmoder om udpegning af en midlertidig voldgiftsdommer, skal indbetale sikkerhed for de omkostninger, som sagen skønnes at ville medføre. Størrelsen af sikkerhedsstillelsen fastsættes af instituttet på baggrund af et skøn, jf. § 8, stk. 1 og 2, i bilag 2. I skønnet indgår blandt andet sagens værdi og kompleksitet. Beløbet står til sikkerhed for betaling af den midlertidige voldgiftsdommers honorar og instituttets administrationsafgift.

Honoraret til den midlertidige voldgiftsdommer fastsættes af instituttets formandskab på baggrund af et begrundet skriftligt forslag fra den midlertidige voldgiftsdommer. Forslaget skal være udarbejdet i overensstemmelse med de principper, som fremgår af reglernes bilag 1 med de ændringer, som følger af sagens natur, jf. § 8, stk. 3. Administrationsafgiften til instituttet udgør en tredjedel af hastevoldgiftsdommerens honorar, jf. § 8, stk. 3, 2. pkt.

Isoleret bevisoptagelse efter bilag 2 kan i princippet omhandle alle former for bevisoptagelse. Da behovet for isoleret bevisoptagelse i praksis ofte vil dække over et ønske om anticiperet syn og skøn, er der i § 9 indsat en bestemmelse, der omhandler den midlertidige voldgiftsdommers adgang til at udpege sagkyndige, som kan afgive erklæring om bestemte spørgsmål.

Bestemmelsen i § 9 indeholder bl.a. regler om opkrævning af sikkerhedsstillelse for de udgifter, som forventes at være forbundet med den sagkyndiges arbejde. Sikkerhedsstillelsen betales af den part, der anmoder om udpegningen af den sagkyndige, jf. § 9, stk. 4. I lighed med, hvad der gælder for omkostningerne til f.eks. den midlertidige voldgiftsdommers honorar, jf. § 8, stk. 4, må det antages, at også de omkostninger, som er omtalt i § 9, stk. 3, efter anmodning fra en part, endeligt kan fordeles mellem parterne af den voldgiftsret, som eventuelt senere vil blive nedsat efter instituttets almindelige regler herom. 15)

9.2. Foreløbige retsmidler - hastevoldgiftsdommerordningen

Reglernes bilag 3 indeholder særlige bestemmelser om udpegning af en hastevoldgiftsdommer, som har kompetence til at træffe afgørelse om foreløbige retsmidler forud for indledningen af voldgiftssagen. 16)

9.2.1. Indledning

Hvis parterne efter 1. maj 2013 indgår en voldgiftsaftale, hvorefter nærmere angivne tvister skal afgøres ved Voldgiftsinstituttet efter instituttets nugældende regler, indebærer det, at en part kan anmode instituttet om at udpege en hastevoldgiftsdommer.

Hastevoldgiftsdommerordningen har ingen sammenhæng med instituttets regler om forenklet voldgift eller andre former for traditionel "fast track voldgift". Ordningen omhandler anordning af foreløbige retsmidler.

Formålet med ordningen er - i lighed med det anførte ovenfor under afsnit 9.1 - at udfylde det "hul", der findes mellem på den ene side det tidspunkt, hvor en part ønsker at få anordnet foreløbige retsmidler, og på den anden side det tidspunkt, hvor voldgiftsretten er udpeget og godkendt af instituttet. Det er ikke usædvanligt at der går 1-2 måneder mellem disse tidspunkter, hvilket anordningen af foreløbige retsmidler normalt ikke kan afvente.

9.2.2. Proceduren efter bilag 3 i instituttets nye regler

Bilag 3 indeholder nærmere bestemmelser om, hvilke formkrav der gælder for en anmodning om udpegning af en hastevoldgiftsdommer (§ 2), og om udpegningen af hastevoldgiftsdommeren (§ 4).

Instituttet skal efter § 3 i bilag 3 give modparten besked om modtagelsen af anmodningen om at udpege en hastevoldgiftsdommer. Hastevoldgiftsdommerordningen omfatter således ikke såkaldte "ex parte anmodninger" om foreløbige retsmidler, dvs. tilfælde, hvor de foreløbige retsmidler anordnes uden forudgående orientering af modparten.

En hastevoldgiftsdommer vil blive udpeget hurtigst muligt, medmindre det er åbenbart, at en hastevoldgiftsdommer ikke er kompetent i sagen, jf. bilag 3, § 4. Den manglende kompetence vil normalt være åbenbar, hvis voldgiftsaftalen er indgået inden 1. maj 2013 eller hvis parterne har aftalt ad hoc voldgift.

Ambitionen er, at udpegningen af en hastevoldgiftsdommer skal ske inden 24 timer.

Hastevoldgiftsdommeren træffer - hurtigst muligt og senest 14 kalenderdage efter datoen for fremsendelsen af sagen til ham eller hende - afgørelse om, hvorvidt der skal anordnes foreløbige retsmidler, jf. § 8, stk. 1, 1. pkt.

Ved "foreløbige retsmidler" forstås ikke kun arrest og forbud, men ethvert foreløbigt skridt, som hastevoldgiftsdommeren efter tvistens art finder nødvendigt, jf. bilag 3, § 1. Det er overladt til hastevoldgiftsdommerens skøn at vurdere, om det er nødvendigt at pålægge en part at foretage foreløbige skridt og i givet fald hvilke. Der gælder således ikke særlige begrænsninger i, hvilke foreløbige skridt en part kan pålægges at tage.

I forbindelse med en afgørelse om foreløbige retsskridt kan hastevoldgiftsdommeren pålægge en part at stille passende sikkerhed for modpartens eventuelle erstatningskrav i anledning af det

foreløbige skridt, jf. § 1, stk. 3. Hastevoldgiftsdommeren fastsætter sikkerhedens art og størrelse, og kan betinge iværksættelsen af et foreløbigt skridt af, at sikkerheden er stillet.

Hastevoldgiftsdommerens afgørelse skal følges op af en almindelig voldgiftssag, hvor en voldgiftsret tager stilling til, om hastevoldgiftsdommerens afgørelse var berettiget, jf. § 9, stk. 2, litra c) sammenholdt med stk. 3. I modsat fald ophører hastevoldgiftsdommerens afgørelse med at være bindende.

Ordningen i bilag 3 lider - i lighed med de almindelige reglers § 21 om voldgiftsrettens adgang til at anordne foreløbige retsmidler - af den umiddelbare svaghed, at hverken hastevoldgiftsdommerens eller voldgiftsrettens afgørelse om foreløbige retsmidler kan tvangsfuldbyrdes ved de almindelige domstole i Danmark. 17)

Som følge heraf, kan en part i stedet vælge at anmode de almindelige domstole om at anordne foreløbige retsmidler, som herefter kan tvangsfuldbyrdes, jf. voldgiftslovens § 9.

Den manglende adgang til tvangsfuldbyrdelse er ikke det samme som, at det er uden risiko for en part ikke at efterleve hastevoldgiftsdommerens afgørelse. Der kan således blive tale om erstatningsansvar, ligesom konsekvensen formodentlig også kan være en bevismæssig lettelse i "justifikationsvoldgiftssagen" for den, der har fået medhold af hastevoldgiftsdommeren, snarere end for den, der har valgt ikke at efterleve hastevoldgiftsdommerens afgørelse.

Den part, der anmoder om udpegning af en hastevoldgiftsdommer, skal indbetale et kontant depositum på 75.000 kr. (eller det tilsvarende beløb i euro) som sikkerhed for de omkostninger, som hastevoldgiftssagen skønnes at ville medføre, jf. § 10, stk. 1, i bilag 3. Beløbet står til sikkerhed for betaling af hastevoldgiftsdommerens honorar og instituttets administrationsafgift.

Honoraret til hastevoldgiftsdommeren fastsættes af instituttets formandskab på baggrund af et begrundet skriftligt forslag fra hastevoldgiftsdommeren. Forslaget skal være udarbejdet i overensstemmelse med de principper, som fremgår af reglernes bilag 1 med de ændringer, som følger af sagens natur, jf. § 10, stk. 3. Administrationsafgiften til instituttet udgør en tredjedel af hastevoldgiftsdommerens honorar, jf. § 10, stk. 3, 2. pkt.